

Markku Ruotsila

Valheita Trumpin Amerikasta – vastine kirja-arvioon

Faravidissa 55/2024 julkaistu arvio kirjastani *Trumpin Amerikka: Yhdysvallat kulttuurisotien taistelukenttänä* (Basam Books 2024) edellyttää vastausta. En ole koskaan aiemmin kommentoinut yhtäkään yhdestätoista tähänastisesta kirjastani ympäri maailmaa julkaistuista sadoista arvioista, mutta tällä kertaa tämä on välttämätöntä. Kirja-arvion kirjoittanut Ari Helo esittää näet tekstissään lukuisia täysin perättömiä väitteitä siitä, mitä kirjassani sanotaan ja ei sanota, sekä laajemmin Yhdysvaltain tilanteesta Donald Trumpin aikakaudella ja ennen sitä. Näitä perättömyyksiä ei voi sivuuttaa pelkällä olankohautuksella.

Kirja-arvio alkaa leimaavalla *ad hominem* -luonnehdinnalla ”Suomen Trump-myönteisin Yhdysvaltain asiantuntija”, minkä ilmiselvänä tarkoituksena on saada lukija lähtökohtaisesti sivuuttamaan kaikki tutkimuksessa esitetyt, tieteellisesti tarkkaan dokumentoidut faktatiedot. Tämän aloituksen jälkeen Helo toistaa toistamistaan, kuinka kuulemma käsittelen faktatietoja ”harhaanjohtavasti”, ”poleemisesti” ja Trumpia ”ylistäen” ja ”kehuen”. Helon pitäisi kyllä tietää, että tällaisella tutkimustuloksista raportoinnin leimaamisella ja tutkijan maalittamisella on vakavia seurauksia, joihin ei soisi kenenkään yllyttävän edes kirja-arvion lukijoita.

Tosiasiassa kirjassani ei esiinny minkäänlaista ylistämistä taikka kehumista – yhtään sen enempää kuin pahoittelua, pelottelua tai paheksuntaakaan. Siinä ei sanota tutkimuskohteesta mitään sen paremmin myönteistä kuin kielteistäkään. Tällainen arvottaminen yksinkertaisesti ei kuulu tieteelliseen tutkimustyöhön. Yhteiskunta- ja humanististen tieteiden tekijöiden ainoana tehtävänä on tarjota empiirisesti validoitua tietoa ymmärryksen lisäämiseksi inhimillisen toiminnan muutoksista ja jatkuvuuksista ajan ja paikan kontekstissa. Kirjani tarjoaa juuri tällaista tietoa, ei kirjoittajan mielipiteitä puolesta eikä vastaan.

Seuraavaksi dosentti Helo väittää, että ilmoitan kirjassani Trumpin ydinkan-nattajakunnaksi ”’sydänmaiden’ amerikkalaiset, eli perinteisiin kristillisiin perhearvoihin sitoutuneen keskiluokan, jonka maailmankuva on jatkuvasti etääntynyt yleisliberaalista, monikulttuurisuutta ja moniarvoisuutta painottavasta, länsimaisen ajattelun valtavirrasta”. Itse asiassa en totea mitään tällaista kirjassani. Väittämä ei pidä paikkaansa.

En totea mitään tällaista, koska yksinkertaisesti ei ole olemassa mitään tutkimuksellista perustetta minkään tällaisen ”yleisliberalismin” esittämiselle ”länsimaisen ajattelun valtavirraksi”. Myöskään Helo ei sellaista esitä. Sen sijaan on olemassa kosolti tutkimuksellista tieteellistä todistetta (josta suuri osa on löydettävissä kirjani

viitteistöstä), jonka mukaan juurikin näiden mainittujen ”sydänmaalaisten” ajattelu edustaa nykyään ja on jo kauan edustanut Yhdysvaltain valtavirtaa. He eivät ole ”erkaantuneet” mistään vaan alati suuremmat määrät ihmisiä ovat lähentyneet *heitä* – eli palautuneet länsimaisen historian valtavirtaan.

Yhtä virheellisesti Helo väittää kirjassani todettavan, että 2000-luvun alun yhdysvaltalainen ”’sosialismi’ ei toki ollut samaa kuin 1800-luvun ’sosialismi’ tai ’sosiaalidemokratia’, sillä tarkoitus ei enää ollut ’tuotantovälineiden valtiollinen hallinta’. Sen sijaan oli kyse kansalaisten ’lahjonnasta hyvinvointivaltion palveluilla ja etuuk-silla’” (s. 153). En totea kirjassa tällaistaakaan. Sitaatti ei ole kirjastani. Helo on tässä kohdin lisännyt omasta päästään tekstiini sanoja, joita ei siellä esiinny, ja jättänyt pois sanoja, joita siellä oikeasti esiintyy, ja sitten vielä yhdistänyt kaksi eri lausetta. Vain tätä kautta on hänen onnistunut kyhätä kokoon kyseinen siteeraus, jonka hän sitten valheellisesti laittaa suuhuni.

Itse asiassa totean kyseisellä sivulla, että yhdysvaltalaisen sosialistien tarkoituksena ei ole enää ”tuotantovälineiden kansallistaminen” vaan ”tuotantovälineiden valtiollinen hallinta, ohjailu ja määräily”. Toteamus on siis täysin toinen kuin Helon väittämä. Edelleen totean, että ”toiseksi oli kyse... kansalaisten kuuliaisuuden käteismaksulla ostamisesta, lahjonnasta hyvinvointivaltion palveluilla ja etuisuuksilla... sosiaalidemokratian perinteisesti amerikkalaisesta muodosta”.

Juuri näin ajattelevat nyt 2020-luvulla ne yhdysvaltalaiset, jotka itse määrittelevät itsensä sosialisteiksi tai sosialismia kannattaviksi. Kuten kirjassani selvästi todetaan, tämä on *heidän* määritelmänsä nykymuotoisesta yhdysvaltalaisesta sosialismista, ei minun määritelmäni. Sekä kyseisten, kirjani sivulla 153 esiintyvien lauseiden lähdeviitteestä 44, että kirjani myöhempien sivujen 31–32 ja 402 lähdeviitteistä 260, 261 ja 685 löytyy peräti neljätoista erillistä tutkimusta, joissa tämä tosiasia dokumentoidaan.

Toisin kuin Helo väittää, ei ole mitään harhaanjohtavaa sen toteamisessa, että länsimaiset hyvinvointivaltiot ovat sosialistien, tarkemmin sanottuna revisionististen sosiaalidemokraattien luomia. Näin on asianlaita, ja juuri näin kirjassani todetaan, muun muassa yllä lainatussa lauseessa.

Helo väittää myös, että ”Ruotsilan oma käsitys kestävästä yhteiskuntakehityksestä paljastuu kirjan lopussa”, jossa ”hän toteaa, että ’varmimman tien’ pois ’syrjäytyneisyydestä ja köyhyydestä todellakin muodostavat juuri uskoontulo, kristillisiin arvoihin ja elämäntapaan sitoutuminen, liittyminen seurakuntaan ja ahkera työnteke’” (s. 389). Tässä kohdin Helo on kerrassaan ala-arvoisella tavalla päättänyt jättää siiteeratun lauseen alusta pois sen neljä keskeisintä sanaa: ”hyvin lukuisat tutkimukset todistavat”. Kyse ei siis tässäkään ole vain joistain kirjan kirjoittajan omista mielipiteistä vaan tieteellisistä tutkimustuloksista. Nämä mainitut ”hyvin lukuisat tutkimukset” on listattu kirjani viitteissä 278, 667 ja 670 mainituissa lähteissä.

Helo väittää perättömästi myös, että kirjani talousasioita käsittelevästä luvusta ei löydy viittauksia Maailmanpankin kaltaisten kansainvälisten tilastolaitosten lu-

kuihin. Kuten jokainen teoksen lähdeluetteloa ja viitteitä tarkasteleva voi helposti havaita, Maailmanpankin tilastoihin viitataan tuon tuosta. Väite on siis valheellinen. Koska kirjani käsittelee Yhdysvaltain asioita eikä koko maailmaa, teoksessa esiintyvät Yhdysvaltain talouteen liittyvät tilastotiedot on kuitenkin pyritty ensisijaisesti dokumentoimaan Yhdysvaltain liittovaltion omien virastojen virallisista lähteistä. Nämä ovat Federal Reserve, U.S. Bureau of Labor Statistics, U.S. Treasury Data Lab ja U.S. Census Bureau.

Mikähän Helon mielestä tekee Maailmanpankin esittämistä arvioista Yhdysvaltain valtion omia virallisia tilastoja uskottavampia ja totuudenmukaisempia? Mikä lieneekään vastaus, Helo on lukenut vain noita kansainvälisiä arvioita, ei virallisia yhdysvaltalaisia lukuja laisinkaan, ja niiden pohjalta hän tarjoilee valikoivan annoksen satunnaisesti tältä ja tuolta vuodelta noukittuja lukuja, jotta voisi väittää Barack Obaman taloudenhoitoa onnistuneemmaksi kuin Trumpin. Tästä seuraa koko joukko vakavasti harhaanjohtavia väittämiä.

Helo väittää esimerkiksi, että ”Obama oli onnistunut painamaan amerikkalaisittain katastrofaalisen, yli 9 prosentin työttömyysasteen republikaanipresidentti Bushin kauden jäljiltä normaalille 4,9 prosentin tasolle”. Tämä väite ei pidä paikkaansa. Tosiasiaa työttömyys oli Bushin kauden viimeisenä vuonna 5 % ja Obaman astuessa virkaan 7,8 %. Helon mainitsema ”yli 9 prosentin työttömyys” (virallisten lukujen mukaan itse asiassa 10 %) saavutettiin *Obaman aikana* eikä suinkaan Bushin. Obamalta meni seitsemän vuotta ennen kuin hän sai laskettua luvut Bushin viimeisen vuoden tasolle, noin viiteen prosenttiyksikköön. Sen sijaan Trump saavutti vain vähän yli kahdessa vuodessa 3,5 %:n luvut, so. alhaisimmat työttömyysluvut viiteenkymmeneen vuoteen. Toisin kun Helo väittää, Joe Biden on sittemmin omalla nelivuotiskaudellaan alittanut Trumpin ennätyksen yhden ainoan kuukauden aikana ja silloinkin vain vaivaisella 0,1 %:lla.¹

Mikään määrä Helon harrastamaa tilastojen luovaa lukemista ei pysty muuttamaan myöskään sitä tosiasiaa, että Trumpin nelivuotiskauden vuosittaisen BKT-kasvun keskiarvo ennen pandemiaa oli selvästi Obaman kahdeksan vuoden keskiarvoa korkeampi. Kirjassani tämä on dokumentoitu virallisista yhdysvaltalaisista lähteistä, mutta näin oli asianlaita myöskin Helon peräänkuuluttamien Maailmanpankin lukujen mukaan (2,7 % vs. 2,3 %).²

Ei tässä kaikki. Vaikka suurin osa Helon perättömyyksistä ja harhaanjohtamisista liittyy talouteen ja sosialismiin, hän osaa kyllä esittää perusteettomia väitteitä muistakin asioista. Esimerkiksi näin: hänen mukaansa kirjani sivulla 103 esitetään ”erheellinen” väittämä, jonka mukaan Yhdysvallat ei koskaan ratifioinut Kioton ilmastopimusta. Yhdysvallat ei todellakaan koskaan ratifioinut tätä sopimusta. Väittämä

¹ U.S. Bureau of Labor Statistics, ”Civilian Unemployment Rate”, <https://www.bls.gov/charts/employment-situation/civilian-unemployment-rate.htm> (katsottu 27.12.2024).

² World Bank, ”GDP Growth (Annual %)\”, <https://databank.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KD.ZG/1ff4a498/Popular-Indicators#> (katsottu 27.12.2024).

ei ole erheellinen. Kuten kirjassani todetaan, myös ”jok’ikinen kongressin demokraatti” äänesti tämän sopimuksen ratifiointia vastaan. Tämäkin väittäjä on todellinen eikä erheellinen. Kumpikin väittäjä on dokumentoitu kirjassa.

Tämäkin vielä: ”Black Lives Matter -liikkeen ja anarkistisen antifan jäsenet surmasivat Ruotsilan mukaan koko kesän jatkuneissa mellakoissa kymmenittäin vastustajiaan ja syyllistyivät lukuisiin tuhotöihin”. Ei Ruotsila väitä tällaista vaan tämän ovat dokumentoineet näitä kahta ääriliikettä tarkastelevissa kirjani osioissa (lähdeviitteissä 623 ja 753) mainitut tutkimukset.

Ja tämä: ”Ruotsila ei kommentoi Trumpin erikoista yhteydenottoa Georgian vaalilautakunnan johtoon, jolta hän tivasi 11 000 puuttuvaa ääntä, joilla olisi voittanut kyseiset vaalit”. Kyllä kommentoi, sivuilla 433–434. Kyseisiä ääniä oli kuitenkin 11 799, ei 11 000, eikä yhteydenotto ollut vaalilautakuntaan vaan Georgian *secretary of state* Brad Raffensbergeriin – eivätkä nämä äänet olisi taanneet Trumpin voittoa vaan vain lakisääteisen uudelleenäänestyksen tässä yhdessä osavaltiossa. Kirjani lähdeviitteistä 754 myös löytyy dokumentaatio, johon perehtyvä huomaa helposti, ettei asiaan liity mitään ”erikoista” – paitsi yhdysvaltalaisvaltamedian valheellinen narratiivi, jota Helo arvioissaan kritiikittömästi toistaa.

Ja lopuksi Helon mukaan ”outoa on, että Ruotsila ei teoksessaan lainkaan pohdi Trumpin persoonaa”. Tätä pohditaan itse asiassa kautta kirjan ja varsinkin sen sivuilla 7–11, 42, 95–110, 166–168, 182, 223–235, 352–353, 400, 407 ja 446–448. Eikö Helo ehtinyt lukea näitä osia kirjasta?

Kaiken edellä mainitun johdosta täytyy ihan vakavasti kysellä: miksi joku kirjoittaa kirja-arvioon tällaisen liudan valheita, vääristelyjä, harhaanjohtamisia ja tutkimuksen tekijän henkilöön käyviä vihjailuja ja hyökkäyksiä? Miksi yrittää näin alhaisin keinoin sivuuttaa ja kyseenalaistaa kirjani sisältämät miltei 130 sivua viitteitä ja lähteitä, joissa kaikki väittämät on dokumentoitu moninkertaisesti ja harvinaisen kattavasti?

Kirjassani tarjotaan tällekin yritykselle kyllä selitys, mutta sitä ei Helo toki kirja-arvioissaan huomioi eikä pohdi. Tuo selitys on itse asiassa arvioidun kirjan koko argumentin ytimessä ja yksi sen keskeisimpiä tutkimustuloksia, mutta siitä on tämä arvioitsija visusti hiljaa. Selitys löytyynee siitä, että myös tieteenteosta ja sen tuloksista raportoimisesta on tullut yksi aikamme kulttuurisotien suuren moraalinäytelmän kentistä. Tämä tarkoittaa, että tällä kentällä kaikkien niiden, jotka haluavat säilyttää maineensa kyseisen kulttuuritaiston vasemmalla puolella, on pakko vääristellä Donald Trumpiin ja muihin oikeistolaisiin liittyviä tieteellisesti todistettuja faktatietoja.

Tieteellisesti todistetut tosiasiat pysyvät siltikin tieteellisesti todistettuina tosiasioina, sillä kuten totean aivan kirjani alussa, ne ovat itsepintaisia, vaikkakin usein etsijäänsä pakoilevia.